

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπαξ ἡ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑκάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἔτος ἡ ἐξαμηνίαν λ. 10.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος. —

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΜΟΙΒΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Εἰς τοὺς ἐγγραφομένους νέους συνδρομητὰς ἀπὸ 15 Φεβρουαρίου—15 Μαρτίου ἡ διεύθυνσις τοῦ **Μὴ Χάνεσαι** δωρεῖται τὰ ἑξῆς :

Α'. **Ποιήματα τοῦ Σουρῆ**, Α' καὶ Β' Τόμον, πωλούμενα ἀνὰ φρ. 5.

Β'. **Ἀγροτικὰς Ἐπιστολάς** Δροσύνῃ, τιμωμέναις ἀνὰ φρ. 2 1)2.

Γ'. **Γελοιογραφικὸν Ἡμερολόγιον τοῦ Μὴ Χάνεσαι**, ἔτη δύο, 1881 καὶ 1883. φρ. 2 1)2.

Δ'. Ὅλην τὴν σειράν τῶν Ἐπιφυλλίδων τοῦ **Μὴ Χάνεσαι**, ὅπου ἐδημοσιεύθη τὸ ὠραιότατον μυθιστόρημα τοῦ **Μποέμ**, οἱ **Ἐμποροὶ τῶν Ἐθνῶν**, τιμωμέαις φρ. 6,60.

Τὸ ὅλον βιβλία καὶ ἐφημερίδες ἀξίας φρ. 16,60.

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΙ ΑΝΔΡΕΣ

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ

Ἡ ρητορικὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς κυβερνήσεως εἶνε ρητορικὴ δυνατή. Πρώτιστον στοιχεῖον αὐτῆς εἶνε ἡ δεξιότης καὶ οὐσιώδης τροφή ἡ ἐπίθεσις. Ἐκὼν ἄκων ὁ ἀντίπαλος πρὸ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ γίνεται ἄκμων κατὰ συνέπειαν ἡ ἀγορεύσις του εἶνε σφύρα καὶ σφύρα μάλιστα ἀτμήλατος. Τὰ ἐπιχειρήματά του ἐπέρχονται πυκνὰ, ἄλλοτε μὲν ὑπὸ τύπον ψιλῆς βροχῆς ἐπιμόνου καὶ ἄλλοτε πάλιν βροχῆς ραγδαίας, μεμιγμένης χαλᾶς. Βοηθούσης δὲ ὑπερπλήρους βαρυτόνου φωνῆς, ὁ λόγος του ἐξογκοῦται εἰς μεγαλοπρέπειαν, καὶ ἐνίοτε, ὅταν ἡ ἐπίθεσις του ἐξαγριῶται εἰς ἀγανάκτησιν, φανταζόμεθα ὅτι παῖδες ὄντες ἠκούομεν περὶ ρητορικοῦ τινος ἀπ' ἁμβωνος σχήματος Οἰκονόμου τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὅφ' ὃ ἠναγκάσθησαν νὰ χαμηλώσωσιν ἅπαντες

οἱ ἐκκλησιαζόμενοι. Καὶ ἐνῷ τὸ ὕψος τῆς ρητορικῆς του εἶνε ἀπέριττον, σχεδὸν γυμνόν, χωρὶς σχημάτων καὶ ἀνέμων καὶ παραφορῶν ρητορικῶν, χωρὶς ἀποστροφῶν καὶ εἰκόνων, ἰδέαι τινες ἐν τούτοις ἢ, ὅχι ἰδέαι, αἰσθήματα μᾶλλον, ρίπτονται τόσον ἐντέχνως, ὥστε καὶ ὑπερβάλλουσι τὸν συνήθη ρητορικὸν κόσμον καὶ συναρπάζουσι τὸ ἀκροατήριον, προσεπικουροῦντος πλέον τόνου φωνῆς ἐξογκουμένης εἰς μεγαλεῖον καὶ περιλαμβανούσης σχεδὸν ὅλην τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ Βουλευτηρίου, ὥστε νὰ μὴ δύνανται οἱ ἀκροαταὶ οὔτε νὰ ἀναπνεύσωσιν. Ἡ ἰδέα τοῦ κάλλους δὲν ὑπάρχει διὰ τὸν κ. Τρικούπην· ὑπάρχει μόνον ἡ ἰδέα τῆς δυναμείας. Οὐδέποτε γοητεύει πάντοτε ὅμως καταπλήττει. Ἡ θεωρία τοῦ σχηματισμοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος μεταξὺ τοῦ ἀγορεύοντος καὶ τῶν ἀκροωμένων ἐφαρμόζεται καταναγκαστικῶς, ἀποκλειομένης πάσης ἐλευθέρας βουλήσεως. Ὅταν τὸ 1880 μετὰ τὴν ἀπὸ τῆς ὑπουργείας του πτώσιν ἀπολογούμενος ἐδόκησε τὴν μεγάλην του λέξιν: **Συκοφαντοῦμαι**, ἡ λέξις ἐκείνη ἐξεφωνήθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε συμπολίτευσις καὶ ἀντιπολίτευσις, θεωρεῖται καὶ ἀκροατήρια, τὴν ἡσθάνθησαν ἐπὶ τῶν προσώπων των, τὰ ὅποια ἀνετρίχιασαν ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἐντυπώσεως.

* *

Ἀλλ' εἶνε ρητορικὴ ἡ πολιτικὴ; Πρέπει νὰ ᾔνε ἡ πολιτικὴ ρητορικὴ; Νομίζεται ἐγκλημα τὸ δωροδοκεῖν ἢ δωροδοκεῖσθαι τοὺς βουλευτάς. Δὲν εἶνε ἐπίσης ἐγκλημα τὸ παραπείθειν ἢ παραπειθεσθαι τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους; Εἴμεθα κατὰ τῆς ρητορικῆς; Ὁχι. Εἶνε καὶ αὕτη μία τῶν ὠραίων τεχνῶν καὶ ὡς θαυμάζουεν τὸν ὑποκριτὴν, τὸν αἰοδόν, τὴν αἰοδὸν ἢ τὴν ὀρχηστίδα, θαυμάζομεν ἐπίσης καὶ τὸν ἀγορητὴν, ὡς γεννῶντα ἡμῖν συγκινήσεις, ἡδονὴν, εὐθυμίαν, ἐνθουσιασμόν, ἀγανάκτησιν, δάκρυα. Ἀλλὰ θέλετε τὸν κωμωδὸν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ; Θέλετε τὸν ἱεροκήρυκα μεταφέροντα τὴν θεατρικὴν σκηνὴν ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος; Καὶ ἂν τὴν μεταφέρῃ ἀκόμη, πρέπει ὁ νοῦς καὶ ἡ καρδιά σας καὶ ἡ συνειδήσις σας νὰ ἀπαχθῶσιν ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ κηρύγματος καὶ νὰ ἀφελῶσιν εἰς ἑκστασιν, ἀπολαμβάνοντα ἡδονικῆς τινος οὐσίας, νὰ λησμονήσωσι δὲ τὴν θρησκείαν, τὴν ὑπερφυσικὴν ἀλήθειαν, τὴν συντριβὴν τῆς καρδίας, τὰ πάθη τοῦ ἑσταυρωμένου; Ὅπως πρέπει νὰ χωρίζεται τὸ ρητορικὸν ἀπὸ τοῦ θρησκευτικοῦ, οὕτω ἐν τῇ Βουλῇ ἡ ρητορικὴ νὰ μένῃ ρητορικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ νὰ μένῃ πολιτικὴ. Διότι εἰς, ὃν κατηγορεῖ τὸ ἔθνος ὡς προδόντα

σπουδαῖα τοῦ τόπου συμφέροντα, ἐγγύνηι ἐναντίον σας, ὡς δύναμιν ἀτμοῦ ἐκσφενδονιζομένην ὅταν ἀνοίξη ὁ μηχανικὸς τὴν δικλιδά, τὴν λέξιν **συκοφαντοῦμαι**, πρέπει ἐκπλησόμενοι ὑπὸ τῆς βοῆς νὰ ἀπαλλάξητε ἀπὸ τῆς μομφῆς τὸν κατηγορούμενόν ;

Ἐάν δὲν εἶναι συνδεδεμένοι διὰ συναλλαγῆς οἱ κύριοι βουλευταὶ τῆς πλειονοψηφίας, ἐνώπιον τῆς κενότητος τοῦ λόγου τοῦ πρωθυπουργοῦ, ἐνώπιον τῆς διαστροφῆς τῆς ἀληθείας, ἐνώπιον τῆς αὐθαδείας τῶν ἀξιώσεων του, ἐνώπιον τῆς σοφιστείας τῶν ἐπιχειρημάτων του, τί ἄλλο λοιπὸν τοῦ ἐκαμε νὰ ἐνθουσιασθῶσι, νὰ χειροκροτήσουν, νὰ ἀνευφημήσουν, εἰμὴ ἢ ἐκ τῆς τέχνης τοῦ λόγου κατὰπληξίς ; Ἐχειροκρότησαν τὸν ῥήτορα ; καλῶς· χειροκροτοῦμεν καὶ ἡμεῖς. Ἐχειροκρότησαν καὶ τὸν ῥήτορα καὶ τὸν πολιτικόν ; Ἐξηπάτησαν τότε ἢ ἑαυτοὺς ἢ τοὺς ἐκλογεῖς των.

* *

Προκειμένου περὶ **διπλοσσιάζσεως** ἀκριβῶς τῶν φόρων τοῦ λαοῦ, οὔτε εἰς σοβαρὸν πολιτευόμενον, ὡς τὸν κ. Τρικούπην, ἐπετρέπετο νὰ καταφύγῃ εἰς αἰσθηματικὰς διαχύσεις, καὶ νὰ ὀμιλήσῃ περὶ ζητήματος ψυχολογικοῦ, περὶ Ἑλλάδος χρεωκοπημένης, ἀλλὰ ζώσης, παρῶν ἴσως τὸ τοῦ Γκριαοῦ ἐκεῖνο : «Ναί, νεκρά, ἀλλὰ ὥραία, ναὶ ψυχρά, ἀλλὰ ἀκμαία», οὔτε εἰς ἀντιπροσώπου τοῦ ἔθνους πονοῦντας τὰ συμφέροντα τῶν ἐκλογέων των νὰ χειροκροτῶσι τὰς διαχύσεις καὶ ὡς ὁ Ὀλιβιέ ἐπὶ Ναπολέοντος μετ' ἐλαφράς, ὡς ἔλεγε, καρδίας ἀπεφάσιζε τὸν κατὰ Πρωσσίας πόλεμον, ἐν ἀνευφημίαις καὶ αὐτοὶ καὶ τρόπον τινὰ κορυθαυτῶντες νὰ **διπλοσσιάζωσι** τοὺς φόρους τοῦ λαοῦ, ἐνῶ εἶναι βέβαιαι ὅτι οὐδόλως συνετέλεσαν ν' αὐξήσουν κατὰ τι τὰς παραγωγικὰς αὐτοῦ δυνάμεις.

Ἐπετρέπετο βέβαια εἰς μίαν μετριότητα τοῦ κόμματος, οἷος ἦν ὁ ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ εἰσληγτής, νὰ ἐκλάβῃ τοὺς βουλευτὰς ὡς **μπεμπέδες**, ἀγωνιζόμενος νὰ δείξῃ τὴν ταυτότητα μεταξὺ τῶν δύο προϋπολογισμῶν τοῦ 1880 καὶ 1883. Ἀλλ' ἐπετρέπετο καὶ εἰς τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κόμματος ν' ἀποπειραθῇ τὴν αὐτὴν ἀποπλάνησιν ; Δὲν ἦλθε τὴν ἐπαύριον ὁ κ. Δεληγιάννης καὶ ἀνῆρσε πανηγυρικώτατα τοὺς ἀριθμοὺς, ἀφαιρέσας ὅλα τὰ ἀναπόφευκτα καὶ παρουσιάσας, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο προϋπολογισμῶν ὑπάρχει διὰ τὸν τελευταῖον κεφάλαιον σπατάλης ἐπτὰ σωστῶν ἐκατομμυρίων ;

Τί τὸ ἐπεῖγον διὰ νὰ προτεθῇ ἡ πολυτέλεια αὐτῇ ; Ὁ τόπος εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ τρεῖς μεγάλους ἐχθροὺς τῆς οἰκονομικῆς ἡσυχίας του· τὸ ἔλλειμμα, τὴν καταναγκαστικὴν κυκλοφορίαν καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ νομίσματος. Τὸ ἔλλειμμα θὰ ἐπέβαλλεν ἐξ ἀνάγκης νέους φόρους· ἡ καταναγκαστικὴ θὰ ἐξηκολούθει φορολογοῦσα τὰ εἰσοδήματα τῆς κοινωνίας κατὰ 15 0(0· καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ νομίσματος κατὰ 12 0)0. Ἀπέναντι τοιοῦτου οἰκονομικοῦ χιονοστροφίλου, ὅστις ἐπρόκειτο μὲ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ τρέχοντος ἔτους νὰ ἐνσκήψῃ κατὰ τῶν καλυβῶν καὶ τῶν οἰκίσκων τοῦ τόπου, δὲν συνεπεβάλλετο διὰ κυβέρνητιν σῶφρον, τιμίαν καὶ οἰκονομικὴν, ἢ ἔντασις ὅλων τῶν δυνάμεων, ὅπως περικοπῇ πᾶσα περιττὴ δαπάνη, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ οὕτω πως μία τις ἀνακούφισις ἐκ τῆς πλημμύρας τῶν φόρων καὶ τῶν ζημιῶν ;

Ἀντὶ τούτου τί ἔκαμεν ὁ κ. Τρικούπης ;

Ἰδοὺ τί συνηρμολόγησεν ἐν τῇ σιδηρᾷ κεφαλῇ του :

Φόρον ἐκ τῆς καταναγκαστικῆς κυκλοφορίας : **13 ο)ο**
Φόρον ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ νομίσματος : **12 ο)ο**
Νέους φόρους : **33 ο)ο**
Τὸ ὅλον προσθήκη ἐπὶ τῶν νῶτων τοῦ Ρωμηοῦ **60 ο)ο**

Ποῖαν δὲ δικαιολογίαν ἔφερον αὐτοῦ τοῦ νέου 60 τοῖς ἑκατόν ; Ὅτι καὶ ἡ Γαλλία μετὰ τὸν πόλεμον ἐφορολογήθη διὰ προσθήκης νέων φόρων 35 0)0. Ἐφερε πρὸς παρηγορίαν μὲν ἡμῶν, ἀπολογίαν δὲ ἑαυτοῦ, τὸ ἔθνος τὸ κατακτηθὲν, τὸ ἔθνος τὸ ἡττηθὲν, τὸ ἔθνος τὸ προδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τῶν ἰδίων ὑπουργῶν καὶ στρατηγῶν. Ἀλλ' ἡμᾶς, τοὺς παλαιστὰς τοῦ Καραλῆ Ταμποῦρ καὶ τοὺς σουλατσάδρους τῶν ὑδάτων τῆς Ἀλεξανδρείας, τίς μᾶς κατέκτησε, τίς μᾶς ἐνίκησε, τίς μᾶς ἐπρόδωσε ; Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπολεμήσαμεν οὔτε πρὸς Τούρκους, οὔτε πρὸς Σλαῦους, δὲν μένει ἄλλη ἐρμηνεία τῶν λόγων τοῦ πρωθυπουργοῦ, εἰμὴ ἢ θεωρίᾳ τοῦ **Μὴ Χάνεσαι** περὶ Ἑθνους, καὶ Κράτους, ὅτι αὐτὸ εἶναι αἰώνιος ἐκείνου ἐχθρὸς, καὶ ὅτι ἐν τινι φαίνεται τῶν τελευταίων πολέμων, ἐπὶ Μεχμέτ τοῦ Τρικούπη, ἡττήθη κατὰ κράτος, ἐφ' ᾧ καὶ δέον νὰ κύψῃ τὸν αὐχένα ὁ συλληθὼν οὗτος ἀροτὴρ βοῦς ὑπ' αὐτὸ τὸ ἄγριον 60 τοῖς ἑκατόν.

* *

Ἡ ἀγόρευσις τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ, ὡς κάλλιστα τὴν ἐχαρακτήρισε καὶ ὁ ἡμέτερος ἐπὶ τῶν πρακτικῶν τῆς Βουλῆς συντάκτης, δὲν εἶχεν οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος, οὔτε ἄκρη, ὅπως συνήθως λέγομεν, οὔτε μέση. Μία καὶ αὐτὴ ἀπόδειξις ὅτι ἐνῶ ὡς ἀντιπολιτευόμενος ἔχει ἐνότητα σκέψεων, ὡς κυβέρνησις τούναντιον παραφέρεται ὑπὸ τῆς ἀρχικῆς ἰδέας, τῆς ἰδέας τῆς ἐμμονῆς ἐν τῇ ἐξουσίᾳ, τῆς προσεταιρίσεως τῶν ἀντιπροσώπων, ἃς εἴπωμεν τὴν λέξιν τοῦ συρμοῦ, τῆς συναλλαγῆς, ὥστε ἀπόλλυσι τὴν διαύγειαν ἐκείνην, ἥτις περιῆπτε πάντοτε ἐπιστημονικὴν τινὰ ἐνότητα εἰς τὰς ἀγορεύσεις καὶ τὰ προγράμματα καὶ τὴν πολιτικὴν του, καὶ γινόμενος τὰ πάντα τοῖς πᾶσι, καὶ μεταβάλλων τὸ μέσον — τὴν ἐξουσίαν — εἰς σκοπὸν — δὲν ἔχει τί νὰ διατυπώσῃ εἰς τὸν τόπον, ἀλλὰ καταφεύγει εἰς ἐκείνους τοὺς κοινούς τόπους τῶν χυδαιστέρων καὶ πανουργοτέρων ῥητόρων περὶ μεγαλείου πατρίδος καὶ τῆς θέσεως τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Καὶ ποῖον ἔθνος δὲν ἔχει τὴν ἰδέαν τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος ; Ἀλλὰ δι' αὐτὸ πνίγεται ἡ ἄλλη ἰδέα, ἡ τῆς ἐσωτερικῆς εὐημερίας καὶ προόδου, ὁ σκοπὸς οὗτος τῆς ὑπάρξεως τοῦ Κράτους ; Ἡ Γαλλία ἔχει αἱματηρὰν τὴν ἀνάμνησιν τῆς ἀπωλείας τῶν δύο ἐπαρχιῶν· ἀλλὰ τὰ ἐννέα δέκατα τῆς πολιτικῆς τοῦ Γαμβέττα δὲν ἀπετελοῦντο περὶ τὴν στερέωσιν τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν κοινωνικὴν, πνευματικὴν καὶ πολιτικὴν ἀνάπλασιν αὐτῆς ; Διὰ τί ἔπεσε τὸ μέγα ὑπουργεῖόν του, εἰμὴ διότι δὲν ἐγένοντο δεκτὰ τὰ μεταρρυθμιστικὰ σχέδιά του ; Ποῖαν μεταρρυθμίσιν εἰσάγετε, κύριε Τρικούπη ; Ἡ ἀγνοεῖτε ὅτι ἔθνος διάγινε εἰρήνην περὶ μεταρρυθμίσεις ὁρεῖται καὶ μόνον νὰ τυρδάζῃ ; Σὰς εἶνε μικρὰ ἡ ἰδέα τῆς ἐμπεδώσεως ἐδῶ τοῦ Συντάγματος ; Σὰς εἶνε ταπεινὴ ἡ ἰδέα τῆς ἐμπεδώσεως ἐδῶ τῆς ἐλευθερίας ; Σὰς εἶνε ταπεινὴ ἡ ἰδέα τῆς μορφώσεως καὶ παρ' ἡμῖν διοικήσεως ; Σὰς φαίνεται εὐτελής ἡ ἰδέα τῆς πνευματικῆς τοῦ τόπου ἀναγεννήσεως ; Σὰς παρουσιάζεται μωρὰ ἡ ἰδέα τῆς δικαίας ἀπονομῆς τῶν φόρων ; Ἡ Ἀγγλία γοῆς διεξήγαγε σοβαρὸν πόλεμον, καὶ σήμερον μιᾷ φωνῇ ἀξιοῖ ὅλην ἡ Σύνοδος τῆς Βουλῆς νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ἐσωτερικὰς μεταρρυθμίσεις. Τί μᾶς κοπανίζετε εἰς πᾶσαν ἀτιμίαν

ἀνκαλυπτομένην τῆς διοικήσεως, εἰς πᾶσαν σπατάλην ἐξελεγχομένην, εἰς πάντα νέον φόρον, εἰς πᾶσαν νέαν πεισιν, εἰς πᾶσαν νέαν ἐπιστρατείαν, τὴν θέσιν τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Ἀνατολῇ; διὰ τὴν θέσιν αὐτὴν ἐπεβάλομεν ἐπὶ τῆς κεφαλῇ μας χρέος 500 ἑκατομμυρίων, ἐδέχθημεν τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, παρημελήσαμεν τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς γεφύρας μας, κατεδικάσαμεν τὸν πληθυσμὸν εἰς τὴν ἀναιμίαν καὶ τὴν νέαν γενεὴν εἰς τὴν ἀποκτίνωσιν, ὑπεβλήθημεν εἰς δεινὴν στρατολογίαν, ὑπέστημεν τὴν χωροφυλακὴν, ἀπηνήθημεν τὸ Σύνταγμα καὶ αὐτὸν τὸν ἀνθρωπισμὸν τοῦ πολίτου. Δὲν ἀκούσι, πρὸς Θεοῦ! ταῦτα πάντα; Καὶ ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς ἕνα σταθμὸν μόλις πρὸ ἐνὸς ἔτους καὶ ἀφοῦ πρὸ ὀλίγων ἔτι μηνῶν χάρις εἰς τὴν παραφροσύνην σας, κύριε πρωθυπουργέ, διστρέξαμεν τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον νὰ συγκρουσθῶμεν μετὰ τὴν Τουρκίαν διὰ τὸ ζήτημα τῶν τσαρουνίων τοῦ Μίχου σας—διότι αὐτὴν τὴν σημασίαν πιστεύομεν νὰ εἴχῃ τὸ περίφημον μεθοριακόν—δὲν μᾶς ἀφίνετε νὰ ἀναπνεύσωμεν, ἀφοῦ, ὡς λέγετε ἐν τῇ ἀγορεύσει σας, διατελεῖτε ἐν πλήρει εἰρήνῃ μετὰ τὴν Τουρκίαν καὶ φέρετε, ὡς σας εἶπεν ὁ κ. Δεληγιάννης, τῆς εἰρήνης αὐτῆς τὰ ἀδαμαντοκόλλητα σήματα ἐπὶ τοῦ στήθους σας, εὐρύστερνε πρωθυπουργέ; Μᾶς ἐπιβάλλετε μετὰ 16 ἑκατομμύρια νέους φόρους, μετὰ αὖξιν 60 τοῖς ἑκατὸν εἰς τὰ βάρη μας καὶ μᾶς ἀπειλεῖτε ἀκόμη καὶ μετὰ τὰς νέας ἀνάγκας τοῦ μέλλοντος σταθεροῦ προϋπολογισμοῦ;

Καὶ τί μᾶς προσφέρει ἀντὶ τούτων πάντων; Αὐθάδῃ διαβεβαίωσιν ὅτι ἡ ἐξαχρείωσις τῆς διοικήσεως θὰ ἐξακολουθῇ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, ἀποκρούσας ἐκεῖνο ὅπερ εἶπεν ὁ Σωτηρόπουλος ὅτι δὲν εὗρεν ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, ἥτοι τὴν πρόνοιαν περὶ βελτιώσεως τῶν εἰσπράξεων. Εἰς τὰ τοιαῦτα εἶναι εὐκολώτατος· ἀρκεῖ ὅτι ἔχει ὑπὲρ ἑαυτοῦ πλειοψηφίαν καλὰ χορτασμένην, καταβιάσασαν ἐπομένως πρὸ πολλοῦ τὸν ἐγκέφαλον εἰς τὴν κοιλίαν. Μήπως, λέγει, οἱ

οἰκονομικοὶ νόμοι τοῦ κ. Σωτηροπούλου δὲν ἔχουν τακτικὰ καθυστερήματα; ἄρα καὶ ἐν τῷ μέλλοντι ἡ ἰδίᾳ τακτικὴ θὰ ὑπερισχύῃ. Αἱ εἰσπράξεις πάντοτε θὰ καθυστερῶνται, χάρις εἰς τὴν κακοδιοικήσιν, καὶ νέοι φόροι θὰ ἐπιβάλλωνται, ἀναπληρῶντες τὰ ἐκ τῶν εἰσπράξεων ἐλλείμματα. Οἱ δυνάμενοι νὰ μὴ πληρῶνσι τοὺς φόρους τῶν, οἱ ἔχοντες χαμοθεὸν, δὲν θὰ πληρῶνουν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο, μὴν ἀπελπίζεσθε θὰ ἐπιβάλλωνται φόροι ἐπ' ἐκείνων οἵτινες δὲν δύνανται νὰ μὴ πληρῶνσιν, οἵτινες δὲν ἔχουσι χαμοθεόν. Ἄλλως τε δὲ οἱ ἔμμεσοι φόροι, οἱ φόροι οἱ ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, αὐτοὶ εἶναι καταναγκαστικοί· δὲν ἀφίνουν ἐλλείμματα, καὶ τοιοῦτους τίθησιν ἡ κυβερνήσις.

* *
*

Ἐννοήσατε τὴν κ. Τρικουπὴν; Ὁ ἄνθρωπος θέλει προϋπολογισμὸν βαρὺν, προϋπολογισμὸν παχύν. Εἶνε οἰκογενειάρχης· ἔχει νὰ διαθρήψῃ πολυμελὴ οἰκογένειαν· τὴν πλειοψηφίαν τοῦ δηλαδὴ ἐν τῇ Βουλῇ καὶ τοῦ κόμματός του ἐν τῷ τόπῳ. Σκοπὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ εἶνε αὐτός· τίποτε ἄλλο. Διὰ τοῦτο, πλὴν τῶν *λερμπαλλερ* ἐκείνων περὶ θέσεως τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ἡ ὁποία θέσις ἐν ὥρᾳ πάλιν κινδύνου ὑπὸ τρικουπικὴν διοίκησιν θὰ εὕρεθῃ—νὰ εἴσθε βέβαιοι περὶ τούτου—μετὰ δυνάμει πεζοῦς καὶ μετὰ ἐνάμιση πυροβολητῆν, οὐδεμίαν μεταρρυθμίσειν εἰσάγει ἐν τῷ προϋπολογισμῷ, δυνάμεν νὰ ἰσχυρισθῇ πρὸς ταύτην αὐτοῦ πολυτέλειαν. Τὰ πάντα ἀφίνει ὅπως ἦσαν, ὅπως δηλαδὴ δὲν ἦσαν· καὶ μετὰ τὰ 80 ἑκατομμύρια θὰ εὐρεθῶμεν χωρὶς στρατόν, χωρὶς ναυτικόν, χωρὶς δικαιοσύνην, χωρὶς διοίκησιν, καὶ ταῦτα μὲν ἀρνητικῶς, θετικῶς δὲ μετὰ χωροφυλακὴν ραβδιζούσαν, μετὰ ὄργανα διοικήσεως ληστεύοντα, μετὰ ὄργανα τοῦ στρατοῦ τρώγοντα τὴν φορβὴν τῶν ἵππων καὶ καταντῶντα ἡμίονον 800 φρ. νὰ πωλῇται εἰς τὸν κ. Ἀγαθοκλῆν ἀντὶ 80, διὰ νὰ τὸν μεταπωλήσῃ

3

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ

3

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. τῆς ἀριθ. 424)

— Καλὰ θὰ ἦταν νὰ εἴχαμε λίγο φεγγάρι, μὰ τώρα τὰ μάτια μας συνειθίσανε στὸ σκοτάδι.

— Ναὶ ἀρχίζω νὰ βλέπω ὀλίγον καλλιτέρα ἢ πρὸ ὀλίγου, σὰς εὐχαριστῶ δὲ μυριάκις, κύριε, διὰ τὸν κόπον τὸν ὁποῖον ἐλάβετε πρὸς χάριν μου, ὅστις σὰς εἶμαι ἄγνωστος καὶ σκέπτομαι πῶς θὰ εἰμπορέσω νὰ σας ἐκδηλώσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου.

— Ἐλα δά, ἀφῆστέ τα αὐτὰ.

— Σὰς ἔκαμα νὰ ἐνοχληθῆτε πολὺ, εἰς τοιαύτην ὥραν μάλιστα.

— Ἐτσι κ' ἔτσι ἀρχισα μία δουλιὰ, πρέπει νὰ τὴν ἀποτελειώσω.

— Ὁ! δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὴν μεγάλην σας περιποίησιν.

— Εὐαρεστεῖσθε τώρα νὰ μοὶ εἴπητε διατί ὁ φύλαξ τοῦ πύργου ἐξέλεξε τὴν ὥραν αὐτὴν τῆς νυκτὸς πρὸς ἐπίσκεψιν;

— Εἶνε ἀπλούστατον, κύριε· διότι ἀναχωρεῖ αὐριοῦν πολὺ πρῶτ. Μεταβαίνει εἰς Ἑλβετίαν διὰ νὰ ἴδῃ ἕνα τῶν ἀδελφῶν του, ὅστις, ὡς φαίνεται, εἶνε ἀρρωστος βαρεῖα. Θὰ μείνῃ κοντὰ δεκαπέντε ἡμέρας, καὶ θ' ἀνχωροῦσε προτίτερα ἂν εἴχε τὰ ἀπαιτούμενα διὰ τὸ ταξιδίδιον τοῦ χρήματα. Εἶνε περιττὸν νὰ σας πῶ ὅτι τὸ μικρὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐὰν τοῦ δώσετε συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν καλὴν ὑποδοχὴν, τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμα· γιὰ αὐτὸ εἶνε προθυμότης ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις σας.

Μετὰ μικρὸν οἱ δύο ἄνδρες διέβαινον ἐμπροσθεν τοῦ μύλου, καὶ ἀφοῦ ἐπροχώρησαν ἐπὶ εἴκοσι περίπου βήματα ἔστησαν. Ὁ Βλαιρὼ περιέβλεψε περὶ ἑαυτὸν, ὡς εἰ ἤθελε νὰ διαπεράσῃ τὸ βλέμμα του τὴν σκοτίαν· εἶτα δὲ σκεφθεὶς ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν τῆς νυκτὸς οὐδεμίαν εἴχε νὰ φοβηθῇ κατασκοπίαν ἐμειδίᾳ παραδόξως.

— Κύριε Κάρλε Σεβρὺ, εἶπεν, ἀπ' ἐδῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ γεφυράκι θὰ περάσετε τὸν ποταμόν.

— Τί; δὲν θὰ ἔλθῃτε σεῖς μαζὶ μου, ἡρώτησε ζωηρῶς ὁ νέος.

— Ὁχι.

— Διατί;

— Γιὰτί θ' ἀγριέψῃ ὁ φύλαξ.

— Καὶ ὅμως...

— Μοῦ εἶπε παστρικά πῶς δὲν πρέπει νὰ σας συνοδεύσω.

αὐτὸς εἰς τοὺς Ἀγγλους ἀντὶ χιλίων, μὲ δικαστήρια καταστρέφοντα συμφέροντα καὶ περιουσίας, μὲ φυλακὰς λαίμηπτους, μὲ ἐνόρκους ἀγοραζομένους, μὲ σχολεῖα φυλακὰς, μὲ Πανεπιστήμιον τραμπούλων, μὲ ἀγροτικὸν ζήτημα, μὲ γεωργίαν ἐξηντλημένην, μὲ βιομηχανίαν εἰς τὸ μηδέν.

Ἔστερα ἀπὸ ὅλα αὐτὰ, τὸ ζήτημα τοῦ προϋπολογισμοῦ, κύριε Τρικούπη, δὲν εἶνε ψυχολογικόν, ὡς τὸ ὠνομάσατε· εἶνε καθαρῶς **στομαχολογικόν**· πρόκειται νὰ ἰδῶμεν ἂν θὰ τρώτε σεῖς μόνον ἢ ἂν θὰ τρώγῃ καὶ ὁ λαός.

Καλιβάν

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ὁ Ἐπιστημονικὸς Σύλλογος Σωκράτης ἀναγγέλλει χροὺν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Δημαρχείου ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα Δημ. Νοσοκομείου ἢ *Ἑλπίς*. Θεάρεστος ὁ σκοπὸς· καὶ τὸ μέσον πιστεύομεν ἐπίσης θεάρεστον, διότι καὶ τὰ Χερουβεὶμ καὶ τὰ Σεραφεῖμ, ἂν δὲν μᾶς ἀπατᾷ ὁ Δαμαλάς, χορεύουν ἐνίοτε *καδρίλιες* ἢ *λαρσιέ*. Δὲν πιστεύομεν νὰ εἰσπραχθῇ μέγα ποσὸν διὰ τοῦτο ὅτι εἰσπραχθῇ προτεινομένη νὰ μὴ ρίψῃ εἰς τὸ κοινὸν Ταμεῖον τοῦ Νοσοκομείου, ἀλλὰ νὰ χρησιμεύσῃ τῶρα τὰς ἀποκρέω πρὸς μεταβολὴν τινα πολυτελεστέραν τῆς συνήθους τῶν ἀσθενῶν τροφῆς, καὶ μάλιστα τῶν ἐν ἀναρρώσει. Μερικὰς φιάλας φερ' εἰπεῖν, οἶνου Οἰκονόμου, κἀνένα γλύκυσμα, κἀνένα τσαΐ. Ταῦτα κυρίως, κύριοι Σωκρατικοί, καὶ ξεποδαριασθῆτε χορεύοντες.

Ἡ ἀπαίτησις τῶν καλποποιῶν νὰ πληρωθῶν ἐκ συστά-

σεως 6,90 τὴν κάλπην, στοιχίζουσιν ἐν Εὐρώπῃ φρ. δύο, ἀποκαλύπτει κοινωνικὴν κατάστασιν ἐκ τῶν ἀνωμαλωτέρων. Ὅταν ἀπέναντι τοῦ δημοσίου ζητοῦν νὰ ἐπιβάλλωσι τοιαύτας τιμὰς, ὁ ἰδιώτης αὐτοδικαίως εἶναι θυμὰ. Καὶ ἔπειτα δὲν θέλετε νὰ ρίψῃτε ὅλους τοὺς τελωνιακοὺς δασμοὺς, ἀκούετε, ὅλους, διὰ νὰ κατορθωθῇ ἡ ἐλληνικὴ χειραφέτησις. Τώρα οἱ μὲν εἴμεθα δούλοι τῶν δέ.

Οἱ μαθηταὶ τῆς Δ' τάξεως τοῦ Α' Γυμνασίου προετοιμάζουσι διὰ τὴν προσεχῆ τετάρτην θεατρικὴν παράστασιν ἐν τῷ χειμερινῷ Θεάτρῳ, αἱ εἰσπράξεις τῆς ὁποίας θὰ χρησιμεύσουν ὡς ἔρανος εἰς τὸν πρὸς ἀνιδύρυσιν ἀνδριάντος τοῦ Γλαδστωντ ἀνοιχθέντα ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου κατάλογον. Θὰ παρασταθῇ δὲ *Πάνθεια* ἢ *Σουσίς* τοῦ καλοῦ καθηγητοῦ των κ. Ἀντωνιάδου. Τοιαῦται ἐνασχολήσεις τῶν Γυμνασιαστῶν μας εἶναι ἄξιοι πολλῆς ἐνθαρρύνσεως. Ἄς προσέξουν εἰς τὴν ἀπαγγελίαν. Νὰ ᾔηται φυσικῇ. Οὗτοι θ' ἀποφύγωσι τὴν μονοτονίαν. Καλλίτερα οἱ νέοι τῶν γυμνασίων νὰ γνωρίζουν ἀπαγγελίαν, παρὰ κλειδοκύμβαλον. Τὰ εἰσιτήρια τῆς παραστάσεως θὰ τὰ δανείμῃ ἐπιτροπὴ μαθητῶν.

Εἰς τὸ Σερικτικὸν πεζοδρόμιον εἶχε συστήσει σχολὴν ἵππασίας πρὸ ἔτους καὶ ἐπέκεινα ὁ κ. Γεώργιος Πολυχρονόπουλος, πρῶτος αὐτὸς εἰσαγαγὼν εἰς τὴν νεολαίαν μας τὸν κλάδον τοῦτον τῆς ἐλευθερίου ἀνατροφῆς. Μανθάνομεν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἐσχάτως τοῦ ἔκλεισε τὸ ἵπποδρόμιον, δὲν πιστεύομεν νὰ ἔγινε τὸ πρᾶγμα διαταγῇ τοῦ ὑπουργοῦ, ἐφ' ᾧ καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἀνακληθῇ ἡ ἀπαγόρευσις.

Ἐληξε καὶ ἡ ἐκλογὴ τῆς Πιστωτικῆς Τραπεζῆς ἐν μέθῃ καταγιγίδος ἐνθουσιασμοῦ. Ἀποτυχία τοῦ ἀρχηγοῦ κ. Νε-

— Ἀλλὰ δὲν γνωρίζω τὸν δρόμον ὅστις φέρει εἰς τὸν πύργον.

— Ὁ γέρον θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ, διότι θὰ ἔλθῃ νὰ σᾶς περιμένη ἐδῶ πλησίον εἰς μίαν ἀπὸ τὰς θύρας τοῦ κήπου μὲ φανάριον.

— Ἄ!

— Ἄς περιμένωμεν ὀλίγον.

Σχεδὸν δὲ ἀμέσως ἐφάνη φῶς ἐν ἀποστάσει τεσσαράκοντα ἢ πεντήκοντα μέτρων.

— Τέλος πάντων, νὰ τοι ἔρχεται, εἶπεν ὁ Βλαϊρῶ· εἶνε ὥρα νὰ σᾶς ἀφήσω.

Ὁ Κάρολος Σεβρὺ ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν.

— Ἐὰν θέλετε νὰ σᾶς περιμένω, προσέθηκεν ὁ Βλαϊρῶ, θὰ ἔμβω εἰς τὸν μύλον καὶ θὰ με εὐρῆτε ἐκεῖ.

— Ὅχι, ὄχι, εὐχαριστῶ κύριε, ἀρκεῖ ἡ τόση σας περιποίησις· καλὴν ἐντάμωσιν.

— Καλὴν ἐντάμωσιν! ἀπεκρίνατο ὁ Βλαϊρῶ.

Ὁ Κάρολος Σεβρὺ ἀποφασιστικῶς καὶ δισταζὼν διηυθύνθη πρὸς τὴν στενὴν γέφυραν. Ἡ γέφυρα αὕτη, ἐν μόνον ἔχουσα θωρακεῖον, ἦτο κατεσκευασμένη ἀπὸ σανίδας καρπωμένας ἐπὶ δύο ἐλατίνων δοκῶν, στηριζομένων κατὰ τὰ ἄκρα τῆς γεφύρας ἐπὶ λιθίνων παραστάτων.

— ὦ! ὑπέλαθεν αἰφνης ὁ Σεβρὺ ἀφικόμενος σχεδὸν εἰς τὸ μέσον τῆς γεφύρας καὶ ὀπισθοχωρήσας ὀλίγον.

Ἐχὼν ἰδεῖ μελάνια ὄγκυν καίμενόν ἐπὶ τῆς γεφύρας καὶ

φράσσοντα αὐτῷ τὴν διάβασιν· πρὶν ὅμως προφθάσῃ νὰ ἀναγνωρίσῃ ἂν τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκινεῖτο καὶ ἤγαιετο ἤτο ἄνθρωπος ἢ ζῶον, ἔλαβε κατὰ πρόσωπον καὶ ἐντὸς τῶν ὀφθαλμῶν δρᾶκα λεπτῆς ἄμμου, ἀποτυφλωθεὶς δὲ ἔβαλε κραυγὴν ὀδύνης καὶ τρόμου καὶ ἀφῆκε τὸ θωρακεῖον τῆς γεφύρας θεῖς τὰς χεῖρας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν. Τότε δὲ στίβαται χεῖρες ἤρπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ποδός, ὁ δὲ δυστυχὴς μὴ δυνήθεις κἂν νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν ἐκλονήθη, ἀπώλεσε τὴν ἰσορροπίαν καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν φρού, βραγχνὴν καὶ φρικαλέαν βαλὼν κραυγὴν, ἥτις ἀπεπνίγη ἐν τῷ θορύβῳ τοῦ καταρρέοντος ὕδατος. Ἀνῆλθεν ὅμως εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ ἔρριψεν ἀπελπιστικῶς περὶ αὐτὸν τὰς χεῖρας, ὡς εἰ ἤλπιζε νὰ δράξῃται οἰουδήτινος ἀντικειμένου πρὸς σωτηρίαν του· ἀλλ' οὐδὲν ἀπῆντησε πλὴν τῆς ἀκατασχέτου δίνης. Καὶ ἐγνώριζε μὲν νὰ κολυμβᾷ, ἀτυχῶς ὅμως ἐνοχλούμενος εἰς τὰς κινήσεις του ὑπὸ τοῦ χειμερινοῦ φορέματός του, τὸ ὁποῖον ἐβάρυνεν ἐτι μᾶλλον, κατέβαλεν ἐσχάτως προσπάθειάς ἵνα ἀναπλεύσῃ τὸ ταχὺ ρεῦμα, τὸ ὁποῖον τὸν παρέσυρε πρὸς τοὺς τροχοὺς τοῦ μύλου. Ἐνόησε τότε ὅτι ἦτο ἀπωλεσμένος, ὅτι παρυσύρθη εἰς ἐνέδραν καὶ ὅτι ἐδολοφονεῖτο ἀνάνδρως.

— Ἡ καυμένη ἡ γυναῖκά μου, ἡ καυμένη ἡ γυναῖκά μου! διανοεῖτο.

ὦ! ὅποσον φρικαλέα ἦτο ἡ στιγμή ἐκείνη. Καὶ ἀνθίστατο μὲν εἰσέτι, ἀλλ' ἐξάντληθεὶς τὰς δυνάμεις καὶ μὴ δυνά-